

Laurent Renault

Praktische gids composteren

DELTA

INHOUD

Inleiding3

WAT JE MOET WETEN VOORDAT JE BEGINT

- Wat is composteren?4
- Kleine encyclopedie van organismen die je gaan helpen.....7

- Wat kan je composteren? 12
- Waar kan je je compost maken?..... 17
- Wat heb je nodig om te composteren? .. 21
- Is er een ideaal seizoen om te composteren? 25

HOE MAAK JE COMPOST?

- De methode kiezen die bij je past 30
- Alle tips voor succes! 33
- Eenvoudig composteren:
in een hoop, in een vat of ter plaatse... 36
- Wormcompostering of
vermicompostering 46
- De bokashi-methode 52

HET RESULTAAT VAN JE COMPOSTERING GEBRUIKEN

- De voordelen van compost..... 56
- Hoe weet je of je compost goed is? 58
- Je compost gebruiken 60

Tabel met koolstof/stikstof-verhoudingen.... 63

INLEIDING

Een van de grootste uitdagingen van onze consumptiemaatschappij – die tonnen afval voortbrengt – is juist de productie van afval beperken en alles in het werk stellen om doeltreffende recyclingkanalen op te zetten!

Nu het probleem van klimaatverandering dringend in zijn geheel moet worden aangepakt, moet het recyclen van alles wat wij produceren snel veranderen van een klein wereldje van 'verlichte aanhangers' naar een algemene dagelijkse activiteit van elke milieubewuste burger!

Het recyclen van organisch materiaal door compostering is eigenlijk een actieve en leuke manier om onze impact op de planeet binnen de perken te houden. En wat illustreert beter het circulair aspect dat alle activiteiten in onze huidige samenleving moeten krijgen dan composteren? Dit zet een opwaartse spiraal in gang waardoor voedingsstoffen, die aan de bodem zijn onttrokken door plantengroei en oogstopbrengsten, kunnen worden teruggegeven aan de aarde.

De voorwaarden voor de verschillende vormen van composteren en de eventuele

problemen ervan blijven echter belangrijke punten waarmee we rekening moeten houden om composteren volledig in ons dagelijks leven te integreren.

We zijn altijd op zoek naar eenvoudige, goedkope en gemakkelijk toe te passen methoden. Maar bestaat moeiteloos composteren wel? Laat je niet ontmoedigen door slechte resultaten bij je eerste poging, temper je verwachtingen en luister naar amateurs die experts zijn geworden. Dit zijn prima adviezen om tijdens je hele leerproces op te volgen!

Door de basisregels te begrijpen voordat je aan het avontuur begint, door de methode te volgen die het best bij je persoonlijke situatie past en daarbij ongemakken te vermijden en trucjes te gebruiken, maak je een van de mooiste geschenken die de processen van levende organismen ons kunnen bieden: compost!

WAT IS COMPOSTEREN?

Verdeel organisch materiaal over de bodem en het zal op natuurlijke wijze verdwijnen. Niet onmiddellijk, maar langzaam naarmate verschillende organismen het materiaal als voedselbron gebruiken! Wil je leren hoe je dit proces kan versnellen met behulp van dezelfde organismen? Ga dan aan de slag en composter!

HOE WERKT HET?

Met compostering kan je relatief snel een stabiele vorm van organisch materiaal verkrijgen: humus. Er kan ook voedingsvocht worden gemaakt dat rijk is aan minerale zouten en gemakkelijk door plantenwortels kan worden opgenomen.

Goed om te weten

De meest doeltreffende technieken – vaak de meest complexe – beloven resultaten binnen drie maanden. Toch mag je al van een groot succes spreken als je binnen zes tot negen maanden je eigen kwaliteitscompost hebt geproduceerd. Houd je je echter niet aan de basisregels? Dan heb je alleen je afval bewaard zonder dat er iets is gebeurd.

Lucht, water en organisch materiaal

in de juiste verhoudingen zorgen er samen met leven voor dat je hoop organisch materiaal in **geweldig compost** verandert.

Eenvoudige vormen van composteren kan je thuis doen in kleine, gecontroleerde ruimten zoals wormencompostbakken. Andere, op grotere schaal, hebben meer materiaal, gereedschap en ruimte nodig. De aard van het composteerbare materiaal, de hoeveelheid en de relatieve rijkdom aan stikstof, koolstof of water ervan zullen de techniek bepalen. De ontbindingsprocessen zijn in-

gewikkeld op moleculair niveau. Maar wees gerust, met een beetje oefening kan je ze gemakkelijk nabootsen!

Composteren is geen toverkunst. Het optimaliseert de natuurlijke, biologische ontbindingsprocessen. Inzicht hebben en zorgen voor optimale factoren die de ontwikkeling van levende organismen mogelijk maken, zijn de echte sleutels tot succes.

WAAROM COMPOSTEREN?

* Om het volume van je afval te verminderen en je tuinafval te recyclen

30% van ons huishoudelijk afval kan eventueel in compost worden omgezet. Het afval van het onderhoud van hagen, bloemperken en gazons bedraagt gemiddeld honderden kilo's per jaar per tuin. Doordat we ons afval steeds meer sorteren, weten we dat het mogelijk is om al dit materiaal te recyclen. Maar als dit eenmaal door de vuilnismannen is opgehaald, zijn we niet meer echt geïnteresseerd in de verwerkingsprocessen. Composteren zal deze recycling dus heel erg concreet maken.

* Om je kinderen op te voeden

Uitleggen wat bijvoorbeeld het nut is van afvalvermindering en het hergebruiken van afval als grondstof is een prima educatieve uitdaging. Leren van onze mislukkingen,

het effect van compost op de plantengroei meten, sociale banden smeden door het product van onze ecologische zorg uit te delen aan de mensen om ons heen, belang hechten aan individuele inzet met het oog op wereldwijde inspanningen... Dit zijn allemaal drijfveren die onze kinderen kunnen begrijpen en overnemen.

Maar waarom compost maken als je geen tuin- of kamerplanten kweekt? Het is natuurlijk veel eenvoudiger om alleen te sorteren en op de afvalbeheerder te vertrouwen om de rest van de recycling te doen. Neem het aspect 'koolstofvoetafdruk' ter harte en je zal merken dat afval dat ter plaatse wordt verwerkt veel energie op vervoer en verwerking bespaart.

De tijd en moeite die nodig zijn om een liter compost te maken, lijken misschien buitensporig, maar je zal een voldaan gevoel hebben als je weet dat dit prachtige product voor je planten vol leven zit dat je hebt gezien en aangemoedigd.

Doe mee aan **deze**
gezamenlijke inspanning!

KLEINE ENCYCLOPEDIA VAN ORGANISMEN DIE JE GAAN HELPEN

Besluiten om te composteren betekent in de eerste plaats de vermeerdering van een krioelende en gevarieerde fauna aanvaarden die ver van onze hygiënische normen ligt.

Compostering is erg afhankelijk van de **gecombineerde werking van** enerzijds gemakkelijk waarneembare **macro-organismen** en anderzijds **micro-organismen** die veruit het talrijkst zijn maar onzichtbaar voor het blote oog. Elk organisme heeft een andere optimale ontwikkelingsactiviteit, die afhangt van de zuurstofvoorziening, vochtigheid, temperatuur en zuurgraad. De organismen zijn niet allemaal tegelijk actief en sommige zullen nooit aanwezig zijn als de omstandigheden niet goed zijn. De voorbereiding en de manier van composteren zijn van cruciaal belang voor het succes van het proces en de kwaliteit van het eindproduct. Vergeet tot slot niet dat water en zuurstof de essentiële factoren zijn bij compostering.

MACRO-ORGANISMEN

✦ Dikke, witte larven

- **Als ze flink kronkelen**, zijn het gouden torren (volwassen torren zijn prachtige, metallic groene insecten).
- **Als ze zich op hun poten voortbewegen**, zijn het meikeverlarven. Tuiniers houden er niet van, omdat ze ook de wortels van levende planten eten.

Ze breken organisch materiaal af en vergroten zo het oppervlak dat kan worden aangetast door andere organismen.

* Wormen

Regenwormen werken verticaal in de bodem en zorgen ervoor dat de bestanddelen ervan worden vermengd. De roodwormen die voor het composteren interessant zijn, worden *Eisenia* genoemd. Je kan ze vinden in mest en onder dode bladeren. Ze ontwikkelen zich het best bij temperaturen van ongeveer 20 tot 25°C. Ze hebben een hoge vochtigheidsgraad nodig om te kunnen bewegen en door hun huid te ademen. Ze zijn onmisbaar bij wormcompostering thuis en zijn aanwezig in de composthoop als deze afkoelt.

* Kleine slakken en pissebedden

- Als het mengsel vochtig genoeg is, verschijnen er kleine slakken.
- Als het mengsel meer houtachtig en droog is, komen er pissebedden tevoorschijn.

* Vliegen en maden

Fruitvliegjes gedijen goed als je zoete groenten en fruit toevoegt. Groene vliegen en hun maden zullen zich ontwikkelen als je vleesproducten toevoegt.

